

Департамент освіти
Вінницької міської ради
КУ «Міський методичний кабінет»
Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад №47
Вінницької міської ради»

«Математика в картинах»

Номінація «Дидактичні ігри»

АВТОРИ:

СКАЖЕНЮК ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА

КОНДРАТЮК ТЕТЯНА ВАСИЛІВНА

РАСТОПКА АЛЛА ІЛЛІВНА

ДОБРАНЕЦЬКА ВАЛЕНТИНА ОЛЕКСІЇВНА

Вихователі КЗ «ДНЗ №47 ВМР»

тел. 66-67-40

м.Вінниця

2018р.

ЗМІСТ

1. ВСТУП.....	5
2. ОСНОВНА ЧАСТИНА.....	9
2.1. I етап – «Знайомство».....	9
2.2. II етап – « робота за картинами».....	14
2.3. III етап – « заключний».....	24
3. ДОДАТКИ.....	28

ВСТУП

«Немає іншої науки, яка б дивувала своїх прихильників приємними несподіванками, або так само підносила їх крок за кроком на дедалі вищі сходишки творчого мислячого буття, як математика»

Дж. Сильвестр

Розвиток логіко-математичних здібностей дітей дошкільного віку – це важлива сучасна методична проблема дошкільної освіти. Логіко-математична компетентність і грамотність є складовими сучасної математичної освіти дошкільників.

Логіко-математичний розвиток передбачає пізнавальну активність у власному розвитку дошкільника, який цікавиться особливостями свого сприймання, пам'яті, уяви, уваги, мислення, здійснює елементарні мислительні дії (аналізує, порівнює, синтезує, узагальнює)

У процесі чуттєвого пізнання формуються уявлення - образи предметів, їхніх ознак, відношень. Як і кожна наука, математика має свої основні поняття, якими вона оперує: множина, число, лічба, розмір, величина та інше.

Математика - це не тільки струнка система законів, теорем, задач, а й унікальний засіб пізнання краси. А краса багатогранна і багатоліка. Вона висловлює вищу доцільність світобудови, підтверджує універсальність математичних закономірностей, які діють однаково ефективно в кристалах і в живих організмах, в творах мистецтва і наукових відкриттях.

Як сказав Арістотель *«В насолоді красою є елемент насолоди мисленням»*. Ми хочемо перевірити правдивість висловлювання.

Краса допомагає з радістю сприймати навколишній світ, математика дає можливість усвідомити явища і зміцнити знання про гармонію всього світу. Вивчаючи математику, ми відкриваємо все нові і нові складові краси, наближаючись до розуміння, а потім і до створення краси і гармонії. Коли розкривається ефективність застосування математичних прийомів в різних видах діяльності, мистецтві, не обмежується роль математики, що не

підміняється іншими предметами, а, навпаки, підвищується інтерес до неї, процес пізнання робиться захоплюючим.

Надихають і слова Юрія Грачевського *«Тому-то і велика так сила мистецтва, що результатів його впливу неможливо передбачити заздалегідь»*.

Сьогодні вимагає створити сприятливі умови для оволодіння дитиною початковими формами дослідництва, експериментування, щоб розвинути вміння самостійно вивчати навколишній світ, радіти з відкриття.

Педагог має озброїти дитину насамперед вмінням жити, сприймати життя цілісно. Це значно складніше і багатогранніше, ніж окремо формувати системи знань і умінь з математики, природознавства, образотворчого мистецтва...

Важливою умовою розвитку дитини-дошкільника повинні стати самостійні спостереження і активне експериментування, для формування яких необхідні нові структури ігрових комплексів для розвитку психологічних процесів.

Враховуючи наочно-дійовий (образний) характер мислення дошкільників, до проведення пізнавальних ігор бажано залучити всі види наочності: предметну, зображувальну, графічну. Різноманітність такого матеріалу, його варіативність, яка необхідна для стимуляції пізнавальної активності.

Досвід практики довів, що дитині легше засвоїти знання та вміння у неорганізованому навчанні, яке має місце у повсякденному житті дитини. У ході розгляду картини діти без цілеспрямованого навчання використовують логічні операції у вигляді порівнянь. Діти співвідносять схожі предмети, виділяють характерні ознаки-колір, форму, просторові відношення, частини доби, пори року, кількість предметів та інше.

Це надихнуло нас на створення дидактичної гри, де поєднано нестандартний підхід до роботи з картиною і вивчення математики водночас. Мотивація практичної діяльності дітей під час роботи з картинами також є ігровою. Вправи з дидактичним матеріалом, хоча й служать навчальним цілям, але здобуваючи ігровий зміст, цілком підпорядковується ігровій ситуації.

Цю гру можна застосовувати для індивідуальної та групової роботи з дітьми старшого дошкільного віку під час організованої діяльності та в повсякденному житті. Дана гра також стане в нагоді для вихователів дошкільних закладів під час гурткової роботи.

Гра складається з ігрового поля, яке представлено у формі великої палітри, що містить вісім секторів:

- ❖ «Пори року».
- ❖ «Частини доби».
- ❖ «Геометричні фігури».
- ❖ «Настрій».
- ❖ «Кольори».
- ❖ «Орієнтування у просторі».
- ❖ «Формування уявлень про число».
- ❖ «Величина».

До гри входять індивідуальні палітри з відповідними завданнями. Гра містить серію репродукцій картин українських художників:

- ❖ Оксана Забруцька «Зимова сюїта».
- ❖ Оксана Забруцька «Золотий вечір».
- ❖ Оксана Забруцька «Світ дитинства».
- ❖ Іван Горобчук «Веселий дід».
- ❖ Іван Горобчук «Весна мого дитинства».
- ❖ Іван Горобчук «Україночка».
- ❖ Василь Ромащенко «Натюрморт з гарбузом».
- ❖ Василь Ромащенко «Пасхальний натюрморт».
- ❖ Роман Сердюк «Натюрморт».
- ❖ Триша Хардвик «Натюрморт. Маки та яблука».
- ❖ Володимир Шовковий «Хатинка понад річкою».

Художній матеріал дидактичної гри не є сталим, його можна доповнювати за бажаннями вихователя, іншими репродукціями картин відомих

та маловідомих українських та зарубіжних художників: Тетяни Яблонської, Марії Приймаченко, Архипа Куїнджі, Васильківського та інших.

Всі матеріали зберігаються у валізі, що робить дану гру мобільною. Ігровим персонажем є Сенсорик - м'яка іграшка, що допомагає малятам в ігровій формі пізнати математичні поняття.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Дидактичну гру «Математика в картинах» необхідно проводити в три етапи:

I етап – «Знайомство».

Метою цього етапу є познайомити дітей з Сенсориком, виявити рівень їх знань з різних розділів математики.

II етап – «Робота з картинами».

Метою цього етапу є застосування набутих знань з логіко-математичного розвитку в практичній діяльності.

III етап – «Заключний».

Мета даного етапу - перевірити набуті знання і навички.

І ЕТАП «ЗНАЙОМСТВО»

МЕТА: створити умови для розвитку сенсорно-пізнавальних здібностей дітей, мислительних операцій. Спонукає до пошуково-дослідницької діяльності /пошук математики в картинах/. Розвивати вміння емоційно сприймати та цінувати твори образотворчого мистецтва, пробуджувати пізнавальний інтерес до них. Виховувати старанність, уважність, організованість, активність, самостійність. Викликати позитивні емоції, задоволення від участі у колективній грі.

Матеріал: іграшка Сенсорик, велика палітра – ігрове поле, індивідуальні палітри, репродукції картин українських художників.

Хід гри

Діти, а ви чули, що є на світі така країна Математика ? Де вона знаходиться, запитаєте ви ? А знаходиться вона так далеко, і одночасно так близько, що ми самі не помічаємо, що кожен день буваємо там в гостях і зустрічаємось з її жителями. І сьогодні до нас завітав незвичайний гість – житель цієї дивовижної країни. Давайте послухаємо, що він нам розкаже.

Матем – привіт усім малятам,

Любим хлопчикам й дівчатам!

Я – Сенсорик, я – знавець,
Математик – молодець!
В країні Математики проживаю
Друзів я багато маю.
Це цифри, фігури, часи,
Простори, величини, кольори.
Ми навколо вас, повсюди,
Без нас не можуть жити люди.
Король Інтелект в країні управляє,
Королева Логіка йому допомагає.
Ми разом велика родина
І справа є у нас єдина.
До вас у гості завітав
Ще й картини я придбав.
Хочу вам запропонувати
Гру цікаву всім пограти -
Моїх друзів відшукати.
Палітра казкова в нагоді вам стане,
Пензлик чарівний завдання покаже,
Необхідно ним лиш покрутити
Й чарівні слова проговорити:
- Пензлик, пензлик, ти кружляй,
Сектор цікавий обирай.
Один, два, три, чотири, п'ять –
Підкажи, що нам шукать.

Сенсорик: Малята, а чи уважно ви мене слухали? Яке моє ім'я? З якої країни до вас завітав? А хто мої друзі? Чи любите ви ігри? А які знаєте? Яку гру запропонував вам я? Кого ми будемо шукати? Де вони заховались? Що нам допоможе? А чи грались з чарівними предметами? Перш ніж гру розпочати, слід з чарівною палітрою познайомитись, адже вона нам буде допомагати, ось вона

в мене в валізі/виставляється на мольберт велика палітра/. Чим ця палітра незвичайна? /вона розділена на сектори/. Давайте спробуємо розгадати , кого з моїх друзів на кожному секторі будемо шукати. Зараз ми будемо чарівні слова говорити і пензлик крутити. Згодні?

**Пензлик, пензлик, ти кружляй,
Сектор цікавий обирай.
Один, два, три, чотири, п'ять –
Підкажи, що нам шукать.**

СЕКТОР «ПОРИ РОКУ»

- Що ми будемо визначати, якщо випаде цей сектор?
- Які пори року ви знаєте?
- Чим характерна осінь? Весна?Літо? Зима?
- Чи знаєте ви весняні місяці? Пригадаймо.
- Який настрій має кожна з пір року?
- Якого кольору осінь? Весна?Літо? Зима?

СЕКТОР «ЧАСТИНИ ДОБИ»

- Що ми будемо визначати, якщо випаде цей сектор?
- Як частини доби ви знаєте?
- Як розпізнати ранок? День? Вечір? Ніч?
- Чим ви займаєтесь вранці?Ввечері? Вночі? Вдень?

СЕКТОР «ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ»

- Що ми будемо визначати, якщо випаде цей сектор?
- Які геометричні фігури ви знаєте?
- У якої геометричної фігури немає кутів?
- У якої геометричної фігури всі сторони рівні?
- Спробуйте загадки розгадати:

❖ Маю я три сторони і три кути.

Чи мене назвати зможеш ти? /Трикутник/

- ❖ Він давно знайомий мій, кожен кут у нім прямий.
Всі чотири сторони однієї довжини/*Квадрат*/.
- ❖ Не стоїть і не стрибає, жодного кута не має/*Круг*/.
- ❖ Якщо взяв би я коло, з двох сторін його стиснув,
Відповідайте діти дружно - вийшов би ... /*Овал*/.
- ❖ Якщо б стали всі квадрати на вершини під кутом,
То б побачили малята не квадрати ми, а ... /*Ромб*/.

СЕКТОР «НАСТРІЙ»

- Що ми будемо визначати, якщо випаде даний сектор?
- Який настрій може бути у людей?
- Коли ми відчуваємо радість?
- Від чого ви маєте поганий настрій?
- Що може підняти настрій? Яка ваша улюблена справа?
- Що надихає, спонукає нас помріяти?

СЕКТОР «КОЛЬОРИ»

- Про що ми будемо розмовляти, якщо випаде цей сектор?
- Скільки кольорів має веселка? назвіть їх.
- Які кольори називають теплими? /*Кольори, у який переважають відтінки жовтого, червоного, помаранчевого*/.
- Змішуванням яких двох кольорів виходить помаранчевий колір? /*жовтий і червоний*/.
- Які кольори потрібно з'єднати, щоб отримати фіолетовий? /*червоний і синій*?/
- Які кольори називають холодними? /*Кольори, що нагадують про холод, сніг. До них відносяться синій, блакитний, синьо-зелений, синьо-фіолетовий*/.
- Де в природі ми зустрічаємо основні кольори?
- Які кольори у природі ми зустрічаємо часто, а які — рідко?

СЕКТОР «ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ЧИСЛО»

- Що ми будемо визначати, якщо випаде цей сектор?
- Чи вмієте ви рахувати? Перевіримо?
- ❖ Стоїть клен. На клені дві гілки, на кожній гілці по дві вишні. Скільки всього вишень?
- ❖ Якщо гусак стоїть на двох ногах, то він важить 4 кг. Скільки буде важити гусак, якщо він стоїть на одній нозі?
- ❖ У двох сестер по одному брату. Скільки дітей в сім'ї?
  - Нащо схожа цифра 1,2,3,4,5,6,7,8,9?
  - Чого у вас є 2? 5?

СЕКТОР «ВЕЛИЧИНА»

- Що ми будемо визначати, якщо випаде цей сектор?/величину предметів/
- Чи зумієте ви розташувати по зросту таких тваринок: жираф, жаба, жук.
- Що вище квітка чи дерево?
- Як ви гадаєте, що вужче стежинка в лісі чи дорога?
- Про що можна сказати тоненький? Товстий?

СЕКТОР «ОРІЄНТУВАННЯ У ПРОСТОРИ»

- Що ми будемо визначати, якщо випаде цей сектор?
- Чи знаєте ви де у вас ліва рука? Назвіть що знаходиться ліворуч?
- А права рука де? Підійміть її вгору?
- А тепер плесніть біля правого вуха? Лівого?
- Підніміть руки вгору, опустіть дотолу.

Сенсорик пропонує індивідуальні палітри, діти знайомляться самотійно.

- Ну що, мої малята, сподобалось вам гратись? Потомилися, час нам перепочити. Наступного разу познайомимось з картинами і спробуємо там відшукати моїх друзів. Згода?

II ЕТАП – «РОБОТА З КАРТИНАМИ»

Як вище зазначалося метою даного етапу є застосування набутих знань з логіко-математичного розвитку в практичній діяльності, а саме пошуки математики на конкретних полотнах. Нижче подаємо зразки проведення дидактичної гри за картинами.

Дидактична гра «МАТЕМАТИКА В КАРТИНАХ» на прикладі картини Івана Горобчука «Україночка»

Мета: закріпити знання дітей з наступних розділів математики: кількість і лічба, геометричні фігури, орієнтування в просторі та часі, величина. Вправляти дітей у розрізненні геометричних площинних та об'ємних фігур; закріпити знання про цифри та числовий ряд; уміння орієнтуватись у просторі та часі. Закріплювати вміння дітей групувати предмети за різними ознаками: колір, величина, форма.

Розвивати вміння висловлювати та обґрунтовувати свою думку, розвивати логічне й асоціативне мислення, зорове сприйняття, пам'ять, уяву, пояснювальне мовлення, слухове сприйняття, уважність, швидкість реакції, інтелект. Виховувати позитивне ставлення до ігор з елементами логіки, прагнення бути кмітливим, допитливим, активним, вміння працювати разом.

Матеріал: іграшка Сенсорик, велика палітра – ігрове поле, індивідуальні палітри, ілюстрація картини «Україночка» Івана Горобчука.

ХІД ГРИ

Вихователь: Малята, до нас сьогодні завітав..., хто як ви гадаєте?/*припущення/*
Давайте перевіримо. З'являється Сенсорик.

**Матем-привіт, усім малятам,
любим хлопчикам, дівчаткам!**

Я - Сенсорик, я - знавець,

Математик-молодець!

Сьогодні ось яку картину маю

/ виставляється картина/

Друзів тут своїх ховаю.

Пропоную вам пограти і усіх їх відшукати. Згодні?

Перш ніж гру нам розпочати, дозвольте, у вас запитати?

Ця картина знайома вам?

<i>Так</i>	<i>Ні</i>
Як її художник назвав? / «Україночка»	Цю картину вінничанин малював -
А художника як величати?	Назву «Україночка» їй дав.
/ Іван Горобчук /	Іван Горобчук його величати,
Де він може проживати? / Вінниччина /	Справжній патріот про це повинен знати.

А яку б назву ви полотну дали? Як картину назвали б?

Ми картину розглядаємо і пошуки розпочинаємо?!

Пензлик, пензлик, ти кружляй,

Сектор цікавий обирай.

Один, два, три, чотири, п'ять –

Підкажи, що нам шукать.

Послідовність секторів варіюється залежно від випадкового вибору стрілки.

СЕКТОР « КОЛЬОРИ »

Чи подобається картина вам? Чи хочеться розглядати її нам?

Що полотну настрою додає? / колір /

Який колір відразу увагу привертає,

Куди наш погляд потрапляє? / дівчина, скриня, подушки /

Якщо б зникли з картини усі кольори,

Які б враження ваші були ?

Веселка сім кольорів має

Чи картина всі відображає?

Якого кольору веселки бракує картині?

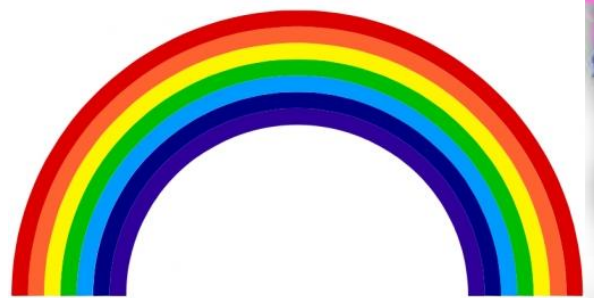
Холодні чи теплі кольори переважають нині?

А тепер стрілочку палітри покрути

Улюблений колір покажи.

На картині його віднайди –

Об'єкт відповідний назви.

СЕКТОР «ЧАСТИНИ ДОБИ»

Ви, малята, всі уважні,
І кмітливі, і розважні.
Ми частини доби знаємо
Давайте їх пригадаємо/*ранок, день, вечір, ніч*./
Чи під силу визначити вам,
Яка частина доби зображена там?/*міркування дітей*./
Чому вирішив ти саме так -
Розповідай, якщо мастак.

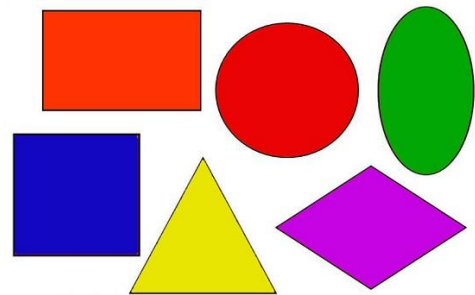
СЕКТОР « ПОРИ РОКУ »

На картину споглядаймо,
Пору року визначаймо.
Тільки ви не поспішайте –
І підказки скрізь шукайте.
Чому рішення ваше таке?/*міркування дітей*./
Сумніви у мене є,
Бо ж завдання не просте
Лиш художнику відомо все.
Ми пору року не визначимо нині,
Бо дія відбувається..... *в хатині*?

СЕКТОР « ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ »

Друзі-фігури заховались нині
Тут на нашій картині.
Спробуйте їх відшукати
Буду вам в цьому допомагати.
Тож, часу не гаймо –
Геометричні фігури шукаймо.
Яку фігуру нагадує скриня?
Ложка, подушка, а подушки, горщик, глечик, та відро, підсвічник,
намистина.....

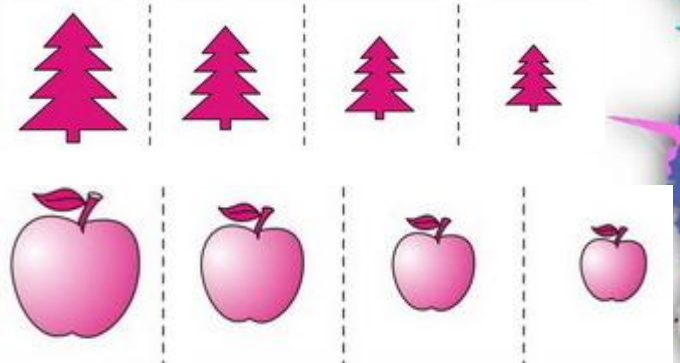
СЕКТОР «ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ЧИСЛО»

Цифри знають всі малята,
І рахують все завзято.
Час порахувати нині
Всі об'єкти на нашій картині:
Рахуємо подушки,
А тепер ложки.
Скільки смужок на килимі?
А намиста на дівчині?
Зараз тваринок полічіть –
Стрілочкою цифру покажіть.
Ще об'єкти називаємо,
Що «одиницею» позначаємо.
Що забули ми порахувати? -
Пропоную вам назвати.

СЕКТОР «ВЕЛИЧИНА»

Щоб роботу розпочати
Пропоную окуляри чарівні взяти./ діти руками роблять «окуляри»/
Всі предмети розглядати -
«Більше», «менше» відшукати,
Між собою порівняти.
До роботи приступаймо:
Найбільший об'єкт на картині шукаймо.
Зараз пильніше придивляємось,
Бо найменший об'єкт ми шукаємо.
Тепер подушки порівняємо -
Ряд величин називаємо.

СЕКТОР «ОРІЄНТУВАННЯ У ПРОСТОРІ»

Зараз ми будемо грати –
Ліворуч-праворуч шукати.

Вгорі, внизу, посередині ,

ЩО розмістилось на нашій картині?

Я об'єкт називаю і на відповідь чекаю:

Де знаходиться скриня?

Де стоїть українська дівчина?

Котик де сидить - покажіть,

А тепер місце глечика вкажіть...

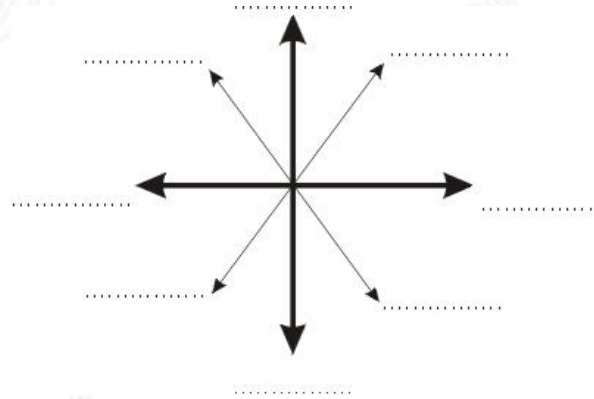
Де підсвічник заховався?

Глечик з ложками розташувався?

А подушки де лежать і квітками ваблять нас?

Що ще **НА чомусь** лежить, висить або стоїть

Ви мені все швидше розкажіть.

СЕКТОР « НАСТРІЙ »

На картину споглядай,

Настрій швидше вибирай:

Чи весела, чи сумна –

Поміркуй, яка вона!

Бо художник малював

Настрій він свій передав.

Стрілочку ти поверни

Рішення своє назви.

Чи цікаво з Сенсориком було грати? –

Час відповісти малята.

Швидше стрілочку крутіть -

Настрій свій ви покажіть.

Матем - поклін мої малята,

Мушу вас я залишати.

Дидактична гра «МАТЕМАТИКА В КАРТИНАХ»

на прикладі картини «Натюрморт. Маки та яблука» Триша Хардвик

Мета: розвивати навчально-пізнавальні навички: уміння слухати, міркувати, сприймати і виконувати завдання; асоціативно-образне мислення, пам'ять, увагу, уміння зосереджуватися, виявляти готовність до розв'язання проблемних ситуацій.

Вправляти дітей навикам орієнтування у просторі. Формувати у дітей розуміння поняття «ліворуч», «праворуч», «біля», «за», «угорі», «внизу», уміння визначати місце перебування заданого предмета.

Вправляти дітей у кількісній та порядковій лічбі. Вчити рахувати групи предметів, узгоджуючи іменники з числівниками.

Формувати уміння встановлювати закономірності ряду предметів і продовжувати ряд. Розвивати вміння порівнювати, аналізувати, узагальнювати групи предметів. Закріплювати вміння порівнювати предмети за кольором, формою, величиною. Закріплювати поняття: «більше», «менше», «стільки ж».

Виховувати старанність, уважність, організованість, пізнавальний інтерес, активність, самостійність. Викликати позитивні емоції від спільного процесу.

Матеріал: іграшка Сенсорик, велика палітра – ігрове поле, індивідуальні палітри, ілюстрація картини «Натюрморт. Маки та яблука» Триша Хардвик.

ХІД ГРИ

- Діти, а сьогодні до нас завітав наш добрий знайомий. Хто це, як гадаєте?

З'являється Сенсорик.

Матем – привіт усім малятам,
Любим хлопчикам й дівчатам!
Я – Сенсорик, я – знавець,
Математик – молодець!
До вас у гості знову завітав
Нову картину я придбав.

Хочу вам запропонувати
 Гру цікаву всім пограти -
 Моїх друзів відшукати. Згодні?

Справжні фантазери можуть мандрувати навіть у намальованому натюрморті. Закрийте діти очі /*виставляється репродукція картини Триша Хардвик «Натюрморт. Маки та яблука»*/.

Зараз ви відкриєте очі і зустрінетесь із великим дивом. Цей чарівний натюрморт нам подарував справжній художник – Триша Хардвик. Це полотно носить назву «Натюрморт. Маки та яблука». Коли дивишся на цю картину виникає бажання опинитися поряд з цією красою. Ви хочете там помандрувати? Тоді приготуйтеся і разом зі своїми фантазіями увійдіть у живопис:

Палітра казкова в нагоді нам стане,
 Пензлик чарівний завдання покаже,
 Необхідно ним лиш покрутити
 Й чарівні слова проговорити:

- *Пензлик, пензлик, ти кружляй,
 Сектор цікавий обирай.
 Один, два, три, чотири, п'ять –
 Підкажи, що нам шукать.*

Погляньте, пензлик вказав нам на **СЕКТОР «ПОРИ РОКУ»**

❖ Відшукайте на своїй палітрі сектор «Пори року».

Покажіть стрілочкою на палітрі яка пора року зображена на картині? Чому ви так думаєте?

- ❖ Коли приходиться літо?
- ❖ Яка пора року настає після літа, осені, зими?
- ❖ Подивіться на картину, які подарунки принесло із собою літо?

Діти, давайте знову скажемо чарівні слова:

- *Пензлик, пензлик, ти кружляй,*

Сектор цікавий обирай.

Один, два, три, чотири, п'ять –

Підкажи, що нам шукать.

СЕКТОР «НАСТРІЙ»

- ❖ Покажіть який настрій навіює вам ця картина?
- ❖ Як ви гадаєте, яким запахом сповнене повітря?
Вдихніть цей запах.
- ❖ Прислухайтесь до картини, які звуки линуть з неї?
- ❖ Що відчував художник, створюючи цю картину?
- ❖ Чи можна передати настрої кольором?

Пензлик, пензлик, ти кружляй,

Сектор цікавий обирай.

Один, два, три, чотири, п'ять –

Підкажи, що нам шукать.

СЕКТОР «КОЛЬОРИ»

- ❖ Покажіть на своїй палітрі, які кольори переважають у цій картині?
- ❖ Чи можна назвати колірну гамму яскравою?
- ❖ Від чого залежить колір об'єктів на картині?
- ❖ Із яких квітів складається букет?
- ❖ Які кольори зустрілися у букеті натюрморту?
- ❖ Які фрукти зображені на картині?
- ❖ Якими кольорами художник передав соковитість фруктів? Покажіть їх на палітрі.

Пензлик, пензлик, ти кружляй,

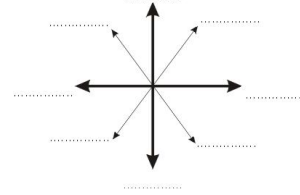
Сектор цікавий обирай.

Один, два, три, чотири, п'ять –

Підкажи, що нам шукать.

СЕКТОР «ОРІЄНТУВАННЯ В ПРОСТОРІ»

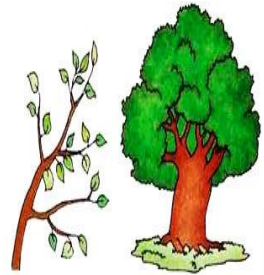
- ❖ Покажіть в якій частині картини художник зобразив вазу з квітами ?
- ❖ В якій частині полотна зображений капелюх?
- ❖ Де стоїть глечик?
- ❖ Де знаходяться яблука?
- ❖ Де художник розмістив ромашки?

*Пензлик, пензлик, ти кружляй,
Сектор цікавий обирай.
Один, два, три, чотири, п'ять –
Підкажи, що нам шукать.*

СЕКТОР «ВЕЛИЧИНА»

- ❖ Чи всі предмети на картині однакові?
- ❖ Чим відрізняються? (колір, величина, форма)
- ❖ Назвіть найбільший предмет.
- ❖ Відшукайте найменший предмет.
- ❖ Порівняйте яблука і вишні за величиною. Відмітьте на палітрі розмір яблука, вишні.
- ❖ Відшукайте фігури схожі за формою, кольором, величиною.

*Пензлик, пензлик, ти кружляй,
Сектор цікавий обирай.
Один, два, три, чотири, п'ять –
Підкажи, що нам шукать.*

СЕКТОР «ЛІЧБА»

- ❖ Де можуть жити цифри? (в книгах, будинках, картинах).
- ❖ Чи можуть цифри жити в овочах і фруктах?
- ❖ На яку цифру схоже яблуко?
- ❖ Порахуйте скільки яблук на картині. Покажіть на палітрі цифру, яка відповідає кількості яблук на полотні.
- ❖ Покажіть на палітрі число на один більше, менше.

- ❖ Порахуйте, скільки вишень на картині? Покажіть цифру яка відповідає кількості вишень.
- ❖ Чого більше: яблук чи вишень? Наскільки?
- ❖ Покажіть на палітрі стрілочкою цифру, що відповідає кількості маків у букеті?
- ❖ Покажіть цифру, що відповідає кількості ромашок на картині.

Сенсорик дякує дітям за те, що вони справилися з усіма завданнями та допомогли відшукати його друзів на цій чудовій картині.

ПРИМІТКА: за іншими картинами гра проводиться по аналогії .

III ЕТАП – «ЗАКЛЮЧНИЙ»

Гра проводиться у вигляді подорожі до художньої галереї.

Мета: викликати пізнавальний інтерес до розглядання творів живопису. Закріплювати знання сенсорних еталонів. Формувати потребу використовувати логіко-математичні компетентності в різних видах діяльності. Розвивати увагу, мислення, пам'ять. Сприяти розвитку впевненості в своїх силах та здібностях. Продовжувати вчити дітей ставитися до творів мистецтва та їх авторів з повагою, розуміти, що їх створення вимагає таланту, творчих зусиль. Виховувати доброзичливу атмосферу.

Матеріал: іграшка Сенсорик, велика палітра – ігрове поле, індивідуальні палітри, ілюстрації репродукцій картин українських художників.

ХІД ГРИ

Сенсорик: Діти, сьогодні я запрошую вас відвідати художню галерею. Ми зможемо помилуватися і пригадати усі картини з якими познайомилися на протязі нашого знайомства . Чарівні палітри допоможуть нам у цьому.

СЕКТОР «ПОРИ РОКУ»

- ❖ Скільки всього пір року ? Назвіть їх.
- ❖ Віднайдіть полотна на яких зображено осінь.
- ❖ Який зараз місяць?
- ❖ Назвіть осінні, зимові, весняні, літні місяці.
- ❖ Яка пора року зображена на даній картині?
Обґрунтуйте свою відповідь.
- ❖ Покажіть свою улюблену пору року.

Ускладнення:

- ❖ Як краще рахувати місяці року? (*трійками, по порам року*)

СЕКТОР « ЧАСТИНИ ДОБИ»

- ❖ На які частини ділиться доба? Назвіть їх.
- ❖ Що ми робимо ввечері? Вдень? Зранку? Вночі?
- ❖ Яка частина доби зображена на картині?
- ❖ Чому ви так вважаєте?

- ❖ Як ми визначаємо, що нам пора іти у дитсадок?
- ❖ Яка частина доби настає після дня, вечора, ночі, ранку?

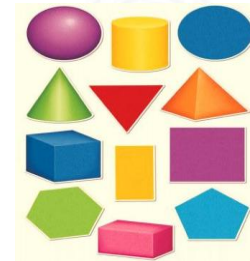

Ускладнення:

- ❖ Розкажіть все, що ви знаєте про годинник.
- ❖ Поставте стрілки так, щоб годинник показував: 5 годин, 8 годин, 10 годин, тощо.
- ❖ Покажіть на годиннику час, коли ви прокидаєтесь, ідете у дитсадок, обідаєте у дитячому садку, повертаєтесь додому, дивитесь ввечері мультфільми.

СЕКТОР « ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ»

- ❖ Які геометричні фігури ви знаєте?
- ❖ У якої геометричної фігури немає кутів?
- ❖ У якої геометричної фігури всі сторони рівні?
- ❖ Які фігури сховав у картині художник?
- ❖ Яка фігура вийде, якщо круг витягнути?
- ❖ А якщо у прямокутника всі сторони зробити однаковими?

Ускладнення:

- ❖ Про що ви подумали побачивши прямокутник? Трикутник? Овал? Круг?
- ❖ Відшукайте фігури схожі за кольором, формою, величиною.

СЕКТОР « НАСТРІЙ»

- ❖ Віднайдіть картини, які викликають радість, смуток.
- ❖ У яку картину ти б занурився?
- ❖ Який настрій навіює дана картина?
- ❖ Чи не пов'язані у вас з нею якісь особливі спогади?
- ❖ Чи можна передати настрої кольором?
- ❖ Що відчував художник створюючи цю картину?
- ❖ Як би ви назвали це полотно?
- ❖ Яким смайликом ви відобразили б настрій цієї картини?

Ускладнення:

- ❖ Що надає картині особливого, урочистого звучання?
- ❖ Прислухайтесь до картини, які звуки линуть з неї?

- ❖ Як ви гадаєте, яким запахом сповнене повітря?

СЕКТОР «КОЛЬОРИ»

- ❖ Назвіть картини на яких переважають теплі кольори, холодні.
- ❖ Віднайдіть колір, що переважає на більшості картин.
- ❖ Які кольори переважають у цій картині?
- ❖ Чи можна передати настрої кольором?
- ❖ Чи можна назвати колірну гаму яскравою?
- ❖ Від чого залежить колір об'єктів на картині?
- ❖ Як сонце змінює кольори на картині?

Ускладнення:

- ❖ Що надає картині таємничого характеру?
- ❖ Придивіться уважно до об'єкта, який найбільше подобається, назвіть найвиразніше у кольорі, формі.

СЕКТОР «ОРІЄНТУВАННЯ В ПРОСТОРИ»

- ❖ Що знаходиться вгорі картини? (внизу)
- ❖ Які об'єкти знаходяться справа від нас?(зліва від нас)
- ❖ Який об'єкт знаходиться у правому нижньому кутику картини?(у лівому верхньому кутику)
- ❖ Що зображено у глибині картини?
- ❖ Що зображено у центрі картини?
- ❖ Що зображено на другому плані полотна?

Ускладнення:

- ❖ Що, на вашу думку, художник передає краще – глибину чи ширину краєвиду?

СЕКТОР «ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ЧИСЛО»

- ❖ Де можуть жити цифри?(в книгах, будинках, шафах, картинах)
- ❖ Чи можуть цифри жити в овочах і фруктах?
- ❖ На яку цифру схожа груша?
- ❖ Яка цифра може бути схована в яблуці?

- ❖ Порахуйте скільки об'єктів на картині?
- ❖ Порахуйте скільки фруктів на картині?
- ❖ Чого більше: овочів чи фруктів? На скільки?
- ❖ Чого менше? На скільки?
- ❖ Як зробити порівну?

Ускладнення:

- ❖ Яких плодів однакова кількість?

СЕКТОР «ВЕЛИЧИНА»

- ❖ Чи всі об'єкти однакові?
- ❖ Чим відрізняються? (колір, величина, форма)
- ❖ Чи всі дерева однакові?
- ❖ Чим відрізняються? (висота, товщина)
- ❖ Яке дерево старіше? Чому?
- ❖ Яке наймолодше? Чому?
- ❖ Покажіть найбільший і найменший об'єкт.
- ❖ Відшукайте найвищий і найнижчий об'єкт.
- ❖ Знайдіть найширший і найвужчий об'єкт.

Ускладнення:

- ❖ Відшукайте об'єкти схожі за формою, кольором, величиною.

ДОДАТКИ

ВІРШ-ЛІЧИЛКА ПРО КОЛЬОРИ ВЕСЕЛКИ.

Зробимо дві корисні справи: навчимося рахувати і вивчимо кольори веселки.

Леся Вознюк.

ВЕСЕЛКОВА ЛІЧИЛКА

В лузі дощик із квіток
кольоровий сплів вінок.

У долину, аж до річки,
простяглись барвисті стрічки.
Ось червона, перша стрічка, —
колір стиглої сунички.

Друга — наче мандаринки,
що оранжеві в них спинки.

Третя — жовта, наче сонце
зазирає у віконце.

А четверта — то зелена,
як листок берізки, клена.

П'ять — блакитна, барвінкова,
наче квіточка святкова.

Шоста — синя, як ті сливи,
що дощі вмивали й зливи.

Сьома — вкрили ліс та балки
фіолетові фіалки.

Із семи стрічок веселих
утворилася веселка,
і щоб знати кольори,
ти лічилку повтори.

ВІРШІ ПРО ЦИФРИ

ВІРШ ПРО ЦИФРУ ОДИН.

Цифра один, одиниця,
Пряма і тоненька,
Мов спиця,
Її починаю писати,
А паличка — тихо благати: —
Пристав, не забудь, —
Вона просить, —
Маленький до палички носик!

ВІРШ ПРО ЦИФРУ ДВА

Плава лебідь по воді,
Вигинає шийку
Й так нагадує тоді
Цифру два чи двійку!

ВІРШ ПРО ЦИФРУ ТРИ

Цифра три —
Два півкільця,
Скріплені, здається.
Подивися, цифра ця,
Наче змійка в'ється.

ВІРШ ПРО ЦИФРУ П'ЯТЬ

П'ять подібна до серпа,
Що уміє жати.
Лиш до ручки треба нам
Рисочку додати.

ВІРШ ПРО ЦИФРУ ШІСТЬ

Шість подібна до замка —
Хто його не знає!

Відмика його рука

Та, що ключик має.

ВІРШ ПРО ЦИФРУ СІМ

Ну, а інша цифра — сім —
Так подібна до коси.
Як була рясна роса,
Натомилася коса.

А щоб знов косити,

Стала відпочити.

ВІРШ ПРО ЦИФРУ ВІСІМ

Вісім — цифра як жива,
Наче баба снігова:
Унизу великий тулуб,
Зверху сніжна голова.

ВІРШ ПРО ЦИФРУ ДЕВ'ЯТЬ

Шість і дев'ять — близнюки.
Дев'ять — шістка навпаки.
Їх впізнати дуже просто:
В цифри шість доверху хвостик.
Ну а дев'ять, уявіть,
На тім хвостикі стоїть!

ВІРШ ПРО ЦИФРУ НУЛЬ

Він, як бублик, як калачик,
Як обручик чи як м'ячик,
Круглий сам. Ще в давнину
Цифру цю назвали нуль.

Вірші А. Заїки

ВІРШІ ПРО ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ

КВАДРАТ

Наш квадрат – фігура вправна,
Кубик він, картина гарна.
Печиво смачне квадратне,
Без даху – квадратна хата.
Так, кута всього чотири,
Сторони фігури рівні.
Два трикутники склади –
І квадрат зробив вже ти.

ПРЯМОКУТНИК

Два квадрати – прямокутник.
Він усюди нам попутник.
Хоч кута є теж чотири,
Сторони – по дві всі рівні.
Це і кузов вантажівки,
Телевізор чи листівка,
Шафа, ранець і вікно,
Зошит, двері та панно.

РОМБ

На куті стоїть квадрат,
Ромб він, а не акробат.
Два трикутника вниз-вгору –
Змій в повітрі на просторі.
Це прикраса ялинкова,
Пахлава хрустка, медова.
Дзига – теж як ромб верткий,
Тістечко – це ромб смачний.

ОВАЛ

Гумовий ти сплющив м'яч?
Коло вже овал, ти бач?
Їстівний овал – батон,
Ананас, горіх, лимон.
Ще овальний ананас,
Та лице у когось з нас.
Диня жовта, кабачок,
Дзеркало, яйце качок.

Трикутник

Ось фігура не проста –
Три сторони і три кута.
Це трикутник, що за диво!
Перетвориться сміливо:
То дитяча пірамідка,
То ялинка новорічна,
Дах на домі, гір вершина,
В кораблі він як вітрило.

КОЛО

Сонечко на небі сяє –
Форму кола воно має.
І тарілка, І годинник –
Часу круглий він лічильник.
Круглий м'яч футбольний скаче,
Круглий наш пиріг гарячий,
Кругле завжди колесо –
І у парку, і в авто.

ЗАГАДКИ ПРО ЧАСТИНИ ДОБИ

Вечір серпанком землю вкриває,
Навколо все стихло, усе засинає.
Вечір веде за собою сестричку...
Місячну, зоряну панночку...

/Нічку/

* * *

Дивний гість прийшов на ганок,
Ще й замовив на сніданок
Темряви і трохи ночі.
Як поїв – розплющів очі.

/День/

* * *

Махнула птиця крилом,
Закрила півсвіту
Чорним рядном.

/Ніч/

* * *

Тихо-тихо підкрадалась,
До сусіда приглядалась.
Він помітив гостю враз,

Посірів і зовсім згас.

/Ніч і день/

* * *

Він найпершим прокидається,
Чепуриться, умивається,
Вийде з терема хутенько,
Привітає землю-неньку.
Є така в нього турбота —
Всіх підняти до роботи.

/Ранок/

* * *

Завітав до тітки – ночі,
Позіхнув, розплющів очі.
Всіх скликає на сніданок,
Прокидайтеся, вже ..

/Ранок/

* * *

Чорна корова
Всіх людей поборола,
А білий віл
Всіх людей підвів.

/Ніч і день/

ВІРШІ ПРО ПОРИ РОКУ**РІК**

Неспішно, крок за кроком,
Минають чотири пори року,
Одна пора проходить,
Інша услід надходить.
Зима — це хуртовина,
Весна у квітах лине,
А потім — тепле літо
І осінь, в сум одіта.
Ось так із року в рік
Минає часу лік.

ЗИМА

Хуртовина замітає,
Дід Мороз за ніс щипає,
І сьогодні вранці тато
Нам ялинку вніс у хату.
А з гори летять малята,
Хто на лижах, хто в санчатах,
Бо зима до нас прийшла,
Сніг і кригу принесла.

ВЕСНА

Де учора сніг білів,
Там струмочок задзвенів.
На галявинці у лісі
Білі проліски звелися.
Пташки весело співають,
І дерева розквітають.

Прокидаючись від сну,
Зустрічає світ весну.

ЛІТО

Сонце з неба усміхається,
Діти на галявці граються,
А у лісі, за рікою,
Пахне свіжою травою.
Пташки цілий день співають,
Абрикоси достигають.
Все ясним, яскравим стало:
Літо в гості завітало.

ОСІНЬ

Листя стало золотим,
На полях туман, як дим.
Сірий дощик накрапає,
Сумом землю огортає,
В вирій пташки відлітають,
І листочки опадають.
У туманах вся, у росах
Осінь йде золотокоша

Фото

